

Hypochaeris radicata

Nomenclatuur/etymologie

De wetenschappelijke naam *Hypochaeris radicata* geeft inzicht in de kenmerken van de plant. De geslachtsnaam *Hypochaeris* is een verlatijnsing van het Griekse woord *hupochoiris* of *hypo* (voer) en *choiros* (big of zwijn), wat letterlijk 'varkensvoer' betekent. Dit zou kunnen verwijzen naar het feit dat varkens graag de wortels of rozetbladeren van dit gewas eten. De soortaanduiding *radicata* is afgeleid van het Latijnse *radix* (wortel) en betekent 'met een wortel' of 'met een relatief grote wortel', verwijzend naar de stevige, vaak diepe penwortel van de plant. De Nederlandse naam is Gewoon biggenkruid.

Taxonomie

Gewoon biggenkruid is een algemeen voorkomende vaste plant die behoort tot de orde Asterales. Het is ingedeeld in de grote Composietenfamilie, of Asteraceae, de familie van de margrietten en zonnebloemen. Binnen deze familie behoort de soort tot de onderfamilie Cichorioideae, waar ook cichorei en paardenbloem toe behoren.

- Rijk: Plantae
- Clade: Tracheophyta
- Clade: Angiosperms
- Orde: Asterales
- Familie: Asteraceae (Composietenfamilie)
- Onderfamilie: Cichorioideae
- Geslacht: *Hypochaeris*
- Soort: *H. radicata*

Synoniemen

Hypochaeris radicata kent minder algemene synoniemen dan sommige andere planten. Soms wordt de soort in oudere of regionale literatuur aangeduid met de volgende namen, die nu als synoniemen of variëteiten worden beschouwd:

- *Hypochoeris radicata*
- *Hypochaeris radicata* var. *ericetorum*

Variëteiten en cultivars

Hypochaeris radicata is een inheemse, wilde plant die in veel gematigde streken van de wereld als zodanig groeit. De plant wordt vooral gewaardeerd in ecologische en natuurlijke tuinen en bloemenweides. Er zijn geen specifieke cultivars met fantasienamen in de handel voor sierdoeleinden, omdat de soort zich gemakkelijk uitzaait en de plant zelf voldoende decoratief is voor natuurlijke aanplant.

Familie

De plant behoort tot de Asteraceae, de Composietenfamilie, gekenmerkt door bloemhoofdjes die bestaan uit vele kleine bloempjes.

Hoogte

De hoogte van de bloeistengels varieert van 20 tot 60 cm. De plant zelf is een rozetplant, waarbij het bladrozet op de grond ligt en de bloeistengels rechtopstaand of opstijgend zijn.

Bloemkleur

De bloemkleur is heldergeel. De bloemhoofdjes bestaan uitsluitend uit lintbloemen. De buitenste lintbloemen zijn aan de onderzijde vaak groen of grijs. De bloemhoofdjes hebben een doorsnede van 2,5 tot 4 cm.

Bladkleur

De bladeren zijn meestal grasgroen aan de bovenzijde en blauwgroen aan de onderzijde. Ze vormen een wortelrozet en zijn langwerpig, grof bochtig getand of diep gelobd. Kenmerkend is dat ze ruwbehaard zijn met stijve borstelharen.

Bloeiperiode

De bloeiperiode is lang en strekt zich uit over de zomer en vroege herfst, meestal van juni tot en met september. De bloemen openen zich bij zonneschijn en sluiten zich bij regen.

Standplaats

Gewoon biggenkruid is een zeer aanpasbare plant en groeit op allerlei grazige en open plekken. De plant prefereert een zonnige standplaats op schrale, voedselarme grond, maar verdraagt ook halfschaduw. De bodem kan droog tot vochtig zijn, maar moet goed doorlatend zijn. De plant wordt vaak aangetroffen in bermen, graslanden, duinvalleien en op zandige taluds.

Herkomst

De plant is oorspronkelijk inheems in Europa en Zuidwest-Azië. Tegenwoordig is de soort, mede door menselijke activiteit, over de gematigde streken van alle werelddelen verspreid en wordt het in veel regio's beschouwd als een algemeen voorkomende, ingeburgerde soort.

Soort gewas

Het is een overblijvende (meerjarige) kruidachtige plant, een hemikryptofyt, met een bladrozet en een diepe penwortel. De bladeren zijn eetbaar, en de plant wordt ook wel als onkruid in gazons beschouwd.

Vermeerderingswijze

De plant vermeerdert zich hoofdzakelijk door zaadvorming. De vruchten zijn nootjes met een lichtbruine haarkroon, waardoor ze gemakkelijk door de wind worden verspreid. Daarnaast kan verspreiding plaatsvinden door het uitlopen van zijrozetten vanuit de wortelstok.

Klimaatzone

Hypochaeris radicata is goed winterhard en wordt wereldwijd in gematigde klimaatzones aangetroffen. Het is een zeer tolerante plant die weinig eisen stelt. De exacte USDA zone is niet altijd gespecificeerd, maar de plant is algemeen in Nederland en België, wat neerkomt op winterhardheid voor Zone 7-8.

Insecten

De bloemen zijn een uitstekende en belangrijke nectarbron voor veel insecten, vooral in de zomerperiode wanneer andere planten zijn uitgebloeid. De plant wordt druk bezocht door honingbijen, hommels (zoals de akkerhommel), vlinders en zweefvliegen. Daarnaast is *Hypochaeris radicata* de waardplant voor de rupsen van de dagvlinder het Klein geaderd witje (*Pieris rapae*).

Bronnen

https://www.wikiwand.com/nl/articles/Gewoon_biggenkruid

<https://www.ensie.nl/betekenis/biggenkruid-gewoon-hypochaeris-radicata>

<https://www.wilde-planten.nl/gewoonbiggenkruid.htm>

<https://www.graszaaddirect.nl/gewoon-biggenkruid-hypochaeris-radicata.html>

https://www.floravannederland.nl/planten/gewoon_biggenkruid

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Hypochaeris</i> (varkensvoer); <i>radicata</i> (met een grote wortel)
Taxonomie	Familie: Asteraceae, Geslacht: <i>Hypochaeris</i> , Soort: <i>H. radicata</i>
Synoniemen	<i>Hypochoeris radicata</i> , <i>Hypochaeris radicata</i> var. <i>ericetorum</i>
Variëteiten en cultivars	Geen cultivars bekend
Familie	Asteraceae (Composietenfamilie)
Hoogte	20- 60 cm (bloeistengel)
Bloemkleur	Heldergeel (alleen lintbloemen)
Bladkleur	Grasgroen (boven) en blauwgroen (onder), ruwbehaard
Bloeiperiode	Juni- september
Standplaats	Volle zon, schrale/voedselarme, goed doorlatende grond
Herkomst	Europa en Zuidwest-Azië (nu wereldwijd in gematigde streken)
Soort gewas	Overblijvende kruidachtige plant (hemikryptofyt, rozetplant)
Vermeerderingswijze	Zaaien (windverspreiding), uitlopen zijrozetten
Klimaatzone	Goed winterhard (algemeen in gematigde streken)
Insecten	Bijen, hommels, vlinders, zweefvliegen (belangrijke nectarbron)